

Перевірки Держпраці: що потрібно знати

10.03.2025

Держпраці здійснює перевірки відповідно до правил, встановлених [Законом України від 05.04.2007 № 877-V «Про основні засади державного нагляду \(контролю\) у сфері господарської діяльності»](#) (далі – Закон № 877), та [Порядку здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю від 21.08.2019 № 823](#).

Органи Держпраці мають право проводити планові та позапланові перевірки. **Але в період дії воєнного стану планові перевірки під заборону, а позапланові перевірки можуть здійснюватися тільки у випадках, прямо передбачених законодавством.**

Відповідно до [постанови Кабінету Міністрів України № 303 від 13.03.2022](#) припинено проведення планових та позапланових заходів державного нагляду (контролю) на період воєнного стану, введеного [Указом Президента України від 24.02.2022 № 64 «Про введення воєнного стану в Україні»](#).

Незважаючи на мораторій щодо проведення перевірок, контролюючі органи мають право **за наявності загрози, що має негативний вплив на права, законні інтереси, життя та здоров'я людини, захист**

навколишнього природного середовища та забезпечення безпеки держави, а також для виконання міжнародних зобов'язань України протягом періоду воєнного стану здійснювати **позапланові** заходи державного нагляду (контролю) **на підставі рішень** центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у відповідних сферах.

Водночас підставами проведення позапланових перевірок органами Держпраці у період воєнного стану відповідно до ст. 16 [Закону України від 15.03.2022 № 2136-IX «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану»](#) (далі - Закон № 2136) є такі:

1. Заява працівника чи профспілки щодо дотримання законодавства про працю. Такі перевірки проводяться відносно:

- виконання норм Закону № 2136;
- виявлення неоформлених трудових відносин;
- визначення законності припинення трудового договору.

2. Підстави, зазначені в абзацах п'ятому, восьмому – десятому частини 1 статті 6 Закону № 877, а саме:

- звернення фіз. особи про порушення, які завдали шкоди її правам, законним інтересам, життю чи здоров'ю, навколишньому середовищу або безпеці держави. **Але таке звернення має бути підтверджено відповідними документами або їх копіями, що підтверджують порушення;**
- доручення Прем'єр-міністра України про перевірку СГ у відповідній сфері у зв'язку з виявленими системними порушеннями та/або настанням події, що робить значний негативний вплив на права, законні інтереси, життя та здоров'я людини, захист навколишнього природного середовища та забезпечення безпеки держави;
- настання аварії, смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку або професійного захворювання, пов'язаного з діяльністю підприємства;
- рішення суду.

3. Звернення Київської міської військової адміністрації або обласної військової адміністрації.

4. Невиконання роботодавцем приписів органу Держпраці про усунення порушень законодавства, виданих після 01.05.2022. **Тож ця підстава діє, якщо вже раніше у роботодавця була проведена перевірка, за результатами якої було видано припис про усунення правопорушень, яке не було виконано у встановлений термін.**

Важливо

Таким чином завітати до вас «у гості» органи Держпраці можуть тільки з позаплановою перевіркою і тільки на вищезазначених підставах.

Що стосується штрафів за порушення трудового законодавства, то тут необхідно зупинитися і розібратися більш детально.

Отже, у разі виявлення під час перевірки порушень законодавства про працю застосовуються такі санкції:

- до роботодавця – штрафи на підставі статті 265 [Кодексу законів про працю України](#) (далі – КЗпП). Варто зазначити, що в період дії воєнного стану у разі виконання в повному обсязі та у встановлений строк винесених приписів про усунення правопорушень штрафи, передбачені статтею 265 КЗпП, не застосовуються (частина 3 статті 16 Закону № 2136);
- до посадових осіб роботодавця – адміністративні штрафи на підставі статті 41 [Кодексу України про адміністративні правопорушення](#) (далі – КУпАП). **На відміну від штрафів, передбачених статтею 265 КЗпП, для адміністративних штрафів, які застосовуються на підставі статті 41 КЗпП, послаблень на період дії воєнного стану законодавством не передбачено.**

Розмір штрафів, передбачених статтею 41 КУпАП, визначений у неоподатковуваних мінімумах доходу (далі – НМДГ). Розмір НМДГ у цьому випадку складає 17 грн (пункт 5 підрозділу 1 розділу XX Податкового кодексу України). Якщо ж порушення скоєне повторно протягом року, то штраф може бути накладений у розмірі від 100 до 300 НМДГ (від 1 700 до 5 100 грн).

Джерело: ЮРЛІГА